

*В. Х. Арутюнов, канд. філос. наук, проф.,
О. Я. Зирянов, канд. філос. наук, доц.,
кафедра філософії*

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЛОГІКИ У СКЛАДІ КОМПЛЕКСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО КУРСУ

Процес європеїзації вищої освіти в Україні потребує особливої уваги до викладання дисциплін філософського циклу, зокрема логіки як універсального інструмента навчання та усвідомленого опанування професійними знаннями.

Відношення до логіки в радянській та пострадянській системі освіти радикально змінювалося у різні періоди нашої історії: від повної заборони її викладання після Жовтневої революції 1917 р. до часткового зняття цієї заборони під час «хрущовської відлиги» та «брежнєвського застою», а потім «реабілітації» її як навчальної дисципліни в ході «горбачовської перебудови» і розпаду СРСР. Починаючи з 1992 р. важко було знайти вищий навчальний заклад в Україні, у навчальних програмах котрого була б відсутня така дисципліна, як логіка. На жаль, у ході останніх трансформацій навчальних програм у ВНЗ України самостійний статус логіки як окремої навчальної дисципліни був втрачений: вона була включена в якості відносно самостійного модулю у склад філософії.

Досвід втілення в навчальні програми КНЕУ комплексного філософського курсу у складі логіки, релігієзнавства і філософії дає підстави для узагальнення не тільки позитивних наслідків цього нововведення, а й виявити деякі негативні ефекти, особливо при підготовці юристів і фахівців з інформаційних систем і технологій. Справа в тому, що в процесі інтеграції логіки з філософією в нових навчальних програмах логічний модуль потрапив до числа найменш організаційно, кадрово і методично забезпечених. Якщо раніше логіку як окрему дисципліну викладали фахівці із спеціальною логічною підготовкою, зараз цей модуль повинні викладати вже викладачі філософії. Крім того, за браком часу і досвіду викладання логіки більшість викладачів не встигають викласти програмний матеріал з цього модулю, а на іспитах більшість студентів не встигають відповісти саме на питання з логіки.

КНЕУ є провідним вищим економічним закладом України, тому його програми підготовки спеціалістів економічного профілю «клонуються» всіма іншими економічними вищими країни. Проте, було б логічно, щоб у свою чергу він, як і інші вищі економічні заклади для

підготовки фахівців неекономічного профілю (наприклад, юристів, фахівців інформаційних систем і технологій), користувався еталонними програмами провідних юридичних і технічних ВНЗ України.

Висновки:

- Процес залучення вищої школи України до європейських стандартів освіти не скасовує якісної логічної підготовки студентів економічних вищих, а лише включає логіку у систему комплексної навчальної дисципліни «філософія» і потребує організаційних гарантій для дотримання оптимальних пропорцій обсягу часу і адекватних методик викладання кожного модулю вищезазначеної дисципліни.

- Логічна підготовка студентів різних спеціальностей повинна, окрім основ логіки, включати ті логічні дисципліни, без котрих неможливо досягти необхідного рівня кваліфікації за обраним фахом. Для юристів — це дедуктивна логіка, для менеджерів — деонтична логіка, для статистиків — імовірнісна логіка, для маркетологів — логістика, для рекламистів — логіка парадоксів, для фінансистів — логіка дії, для фахівців з інформаційних систем і технологій — математична і клаузальна логіки тощо.

- Можливо, що «основи логіки» як навчальну дисципліну слід у майбутньому викладати у старших класах середньої школи. В такому випадку логічна підготовка студентів вищих буде обмежена вивченням так званих «профільних» логік.

- Крім того, не можна авторитет вищого навчального закладу, зароблений при підготовці профільних фахівців, розповсюджувати на підготовку фахівців із непрофільних для даного закладу спеціальностей (наприклад, юристів або фахівців з інформаційних систем і технологій).

*Т. М. Артюх, канд. екон. наук, доц.,
кафедра страхування*

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

В сучасних умовах розвитку України важливе значення має подальше підвищення рівня і якості освіти її громадян.

Київський національний економічний університет імені Вади-ма Гетьмана має великий досвід у підготовці фахівців з вищою освітою. Кафедра страхування, як невід’ємна структурна одиниця